

Asia C-41/22

Ennakkoratkaisupyyntö

Jättämispäivä:

18.1.2022

Ennakkoratkaisupyyntön esittänyt tuomioistuin:

Landgericht Erfurt (Saksa)

Ennakkoratkaisupyyntön esittämistä koskevan päätöksen tekemispäivä:

13.1.2022

Kantaja:

XXX

Vastaaja:

Helvetia schweizerische Lebensversicherungs-AG

Landgericht Erfurt

[– –]

Välipäätös

ennakkoratkaisupyyntön esittämisestä

Euroopan unionin tuomioistuimelle

asiassa

XXX

– kantajana –

[– –]

vastaan

Helvetia schweizerische Lebensversicherungs-AG[– –]

– vastaajana –

[– –]

jossa on kyse henki-/eläkevakuutuksen peruuttamisen jälkeisestä loppuselvityksestä

Landgericht Erfurtin 8. siviilijaosto on [– –] 13.1.2022

päättänyt seuraavaa:

I. Asian käsittelyä lykätään.

II. Euroopan unionin tuomioistuimelle esitetään SEUT 267 artiklan nojalla seuraavat unionin oikeuden tulkintaa koskevat ennakkoratkaisukysymykset:

1. Onko unionin oikeus, erityisesti toisen henkivakuutusdirektiivin 15 artiklan 1 kohta, kolmannen henkivakuutusdirektiivin 31 artikla ja direktiivin 2002/83 35 artiklan 1 kohta, luettuna mahdollisesti yhdessä Euroopan unionin perusoikeuskirjan 38 artiklan kanssa, esteenä kansalliselle lainsäädännölle tai oikeuskäytännölle, jonka mukaan vakuutuksenottajalla – joka on käyttänyt oikeutetusti peruuttamisoikeuttaan – on väittämis- ja todistustaakka vakuutuksenantajan itsensä saamien hyötyjen arvioimisen osalta? Edellyttääkö unionin oikeus ja ennen kaikkea tehokkuusperiaate siinä tapauksessa, että näin jaettu väittämis- ja todistustaakka on sallittu, että vakuutuksenottajalla on sen vastapainona tiedonsaantioikeuksia vakuutuksenantajaan nähden tai käytettävissään muita helpotuksia, jotta hänen on mahdollista vaatia oikeuksiaan?

2. Onko vakuutuksenantajan, joka ei ole ilmoittanut vakuutuksenottajalle tämän peruuttamisoikeudesta lainkaan tai on ilmoittanut siitä ainoastaan virheellisesti, kiellettyä vedota vakuutuksenottajan tästä johtuvia oikeuksia, kuten erityisesti peruuttamisoikeutta, vastaan oikeudenmenetykseen, oikeuden väärinkäyttöön tai vanhentumiseen?

3. Onko vakuutuksenantajan, joka ei ole antanut kuluttajalle lainkaan tietoja tai on antanut vakuutuksenottajalle ainoastaan puutteellisia tai virheellisiä tietoja, kiellettyä vedota vakuutuksenottajan tästä johtuvia oikeuksia, kuten erityisesti peruuttamisoikeutta, vastaan oikeudenmenetykseen, oikeuden väärinkäyttöön tai vanhentumiseen?

A. Tosiseikat ja pääasian käsittelyn vaiheet

Asianosaisten – vakuutuksenottaja ja -antaja – välisessä riidassa on kyse vakuutus sopimuksen, joka tehtiin ns. hakemusmallin (”Antragsmodell”) mukaisesti, purkamisesta kokonaisuudessaan.

Kantaja teki vastaajana olevan vakuutusyhtiön kanssa vuonna 2008 rahastosidonnaisen eläkevakuutus sopimuksen. Hänelle toimitettiin vakuutus sopimushakemuksen mukana kuluttajalle annettavat tiedot. Tämän yksityiskohtat ovat kiistanalaisia.

Kantaja ilmoitti vuonna 2020 peruuttavansa sopimuksen vakuutus sopimuslain (Versicherungsvertragsgesetz, jäljempänä VVG) 8 §:n alkuperäisen version nojalla. Hän vetoaa siihen, että peruuttamisoikeutta koskeva ilmoitus oli muodollisesti ja sisällöllisesti virheellinen. Hän perustaa sopimuksen peruuttamisen myös siihen, ettei tarvittavia kuluttajalle annettavia tietoja annettu tai että ne olivat puutteellisia.

Kantaja vaatii – perusteettoman edun saamisen perusteella – vastaajaa lähinnä palauttamaan hänen tällä välin maksamansa vakuutusmaksut ja luovuttamaan hyödyt, jotka vakuutuksenantaja on saanut hänen vakuutusmaksuistaan. Siitä, että rahat ovat olleet vakuutuksenantajan käytettävissä, maksettavan korvauksen laskemiseksi kantaja vaatii vastaajaa toimittamaan yksityiskohtaisia tietoja esimerkiksi hänen maksamiensa vakuutusmaksujen jakautumisesta yksittäisiin osiin, kuten hallintokuluihin, sopimuskentekokuluihin, riskikustannuksiin tai säästöjen määrään, tai vakuutusmaksujen konkreettisesta käytöstä.

Vastaajana oleva vakuutusyhtiö katsoo, että se on sekä ilmoittanut peruuttamisoikeudesta asianmukaisesti että toimittanut kaikki olennaiset kuluttajalle annettavat tiedot. Se kiistää kaikki kantajan vaatimat tiedonsaantioikeudet. Lisäksi se vetoaa Saksan siviililain (Bürgerliches Gesetzbuch, jäljempänä BGB) 242 §:ssä tarkoitettuun oikeudenmenetykseen tai oikeuden väärinkäyttöön. Sopimusta on täytetty moitteettomasti 12 vuoden ajan. Vastaajan mukaan viimeistään kymmenen vuoden jälkeen on vallittava oikeusrauha. Saksan oikeudessa säädetäänkin kymmenen vuoden määräajasta – joka ei ole riippuvainen siitä, onko henkilö ollut tietoinen asiasta vai ei – myös silloin, kun sopimus riitautetaan vilpillisen erehdyttämisen perusteella.

Asianosaiset ovat eri mieltä siitä, voidaanko kulutusluottosopimusten peruuttamiseen liittyvää oikeudenmenetystä ja oikeuden väärinkäyttöä koskevaa unionin tuomioistuimen nykyistä oikeuskäytäntöä soveltaa vakuutus oikeuteen.

B. Asiaa koskevat oikeussäännöt

Riita-asian ratkaisemisen kannalta merkityksellisissä ja sopimusten tekoajankohtana sovelletuissa Saksan oikeuden säännöksissä säädetään seuraavaa:

Vakuutus sopimuslain (Versicherungsvertragsgesetz, VVG) 8 §:n alkuperäinen versio

”(1) Vakuutuksenottaja voi peruuttaa sopimusta koskevaan tahdonilmauksensa kahden viikon kuluessa. Peruuttamisesta on ilmoitettava vakuutuksenantajalle

kirjallisesti, eikä sen tarvitse sisältää perusteluja; määräajan noudattamiseen riittää, että peruuttamisilmoitus on lähetetty määräajan kuluessa.

(2) *Peruuttamisen määräaika alkaa kulua ajankohdasta, jona vakuutuksenottaja on vastaanottanut kirjallisesti seuraavat asiakirjat:*

1. *vakuutuskirja ja -ehdot, yleiset vakuutusehdot mukaan luettuina, sekä muut 7 §:n 1 ja 2 momentin mukaiset tiedot ja*

2. *peruuttamisoikeutta ja peruuttamisen oikeudellisia seurauksia koskeva selkeästi laadittu ilmoitus, jossa vakuutuksenottajalle selvennetään hänen oikeutensa käytetyn viestintävälineen vaatimusten mukaisesti ja johon sisältyy sen nimi ja osoite, jolle peruuttamisesta on ilmoitettava, sekä viittaus määräajan alkamiseen ja 1 momentin toiseen virkkeeseen.*

Ilmoitus täyttää ensimmäisen virkkeen 2 kohdan vaatimukset, jos siinä käytetään liittovaltion oikeusministeriön 5 momentin nojalla antamassa asetuksessa julkaisemaa mallia. Todistustaakka ensimmäisessä virkkeessä tarkoitettujen asiakirjojen vastaanottamisesta on vakuutuksenantajalla.”

Saksan siviililain (Bürgerliches Gesetzbuch, BGB) 242 § ”Lojaali täytäntöönpano”

”Velallisen on toteutettava suoritus lojaalisti hyvän liiketavan edellyttämällä tavalla.”

D. Ennakkoratkaisukysymysten merkityksellisyys pääasian ratkaisemisen kannalta ja tausta

Keskeinen kysymys tämän ennakkoratkaisupyyntöä kannalta on se, voidaanko kansallisessa lainsäädännössä tai oikeuskäytännössä – Law in Books ja Law in Action – vaikeuttaa vakuutuksenottajan oikeuksien käyttämistä ja niihin vetoamista tai tehdä se tyhjäksi ja jos, niin missä määrin, vai onko vakuutuksenottajalla näihin oikeuksiin vedotessaan käytettävissä tiedonsaantioikeuksia tai muita helpotuksia vakuutuksenantajaan nähden. Etenkin on selvitettävä, mitä rajoituksia kuluttajan oikeuksien käyttämiselle vakuutuslainsäädännössä voidaan asettaa. Voiko vakuutusyritys vedota oikeudenmenetykseen, oikeuden väärinkäyttöön tai vanhentumiseen myös silloin, jos peruuttamisoikeudesta on ilmoitettu virheellisesti tai kuluttajalle ei ole annettu kaikkia tarvittavia tietoja?

Sikäli kuin asianosaiset ovat tarkemmin ottaen eri mieltä siitä, oliko peruuttamisoikeutta koskeva ilmoitus muodollisesti ja sisällöllisesti asianmukainen tai annettiinko kuluttajalle kaikki tarvittavat tiedot, näitä erityiskysymyksiä ei saateta unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi. Kyse ei nimittäin ole ensisijaisesti tulkintaongelmasta (”interpretation”) vaan pikemminkin pelkästä, kansallisille tuomioistuimille – unionin tuomioistuimina –

kuuluvasta voimassa olevan oikeuden soveltamisesta ("application"). Tältä osin on jo olemassa suuntaa antavaa unionin tuomioistuimen ja Bundesgerichtshofin oikeuskäytäntöä, joten nämä kysymykset voidaan ratkaista tässä oikeusasteessa (ks. unionin tuomioistuimen tuomio 19.12.2019, Rust-Hackner, C-355/18–C-357/18 ja C-479/18, EU:C:2019:1123; ks. lisäksi julkisasiamies Bobekin kattava ratkaisuehdotus A, C-143/20 ja C-213/20, EU:C:2021:687).

1. Ensimmäinen ennakkoratkaisukysymys

Aluksi esille tulee asian ratkaisemisen kannalta merkityksellinen kysymys siitä, onko kuluttajalla – ja jos, niin millainen – **väittämis- ja todistustaakka** vedotessaan tuomioistuimessa oikeutettuun oikeuteensa purkaa syntymättä jäänyt vakuutus sopimus. Onko kuluttajalla mahdollisesti **tiedonsaantioikeuksia** vakuutuksenantajaan nähden niiden hyötyjen osalta, joita vakuutusyhtiö on tosiasiallisesti saanut maksetuista vakuutusmaksuista?

a) Henkivakuutus alaa ei ole yhdenmukaistettu täydellisesti. Jäsenvaltiot voivat siten määrittää vakuutuksenottajan oikeuksien laajuuden ja rajat sen jälkeen, kun vakuutus sopimus on peruutettu menestyksellisesti. Jäsenvaltioiden on noudatettava tässä yhteydessä vastaavuus- ja tehokkuusperiaatteita.

Saksan oikeuden mukaan vakuutuksenottajalla on oikeus saada takaisin jo maksamansa vakuutusmaksut, joista vähennetään vähäinen riskiosuus, ja korvaus siitä, että rahat ovat olleet vakuutuksenantajan käytettävissä. Vakuutuksenottajan varoja hoitavan vakuutuksenantajan on siten maksettava niistä saamansa tuotot.

Tämä on unionin oikeuden mukaan sallittua, toisin kuin luottosopimusten peruuttamisen jälkeen – viimeksi mainittujen sopimusten osalta täysin yhdenmukaistettujen säännösten nojalla korvausta ei makseta siitä, että rahat ovat olleet vakuutuksenantajan käytettävissä (ks. unionin tuomioistuimen tuomio 4.7.2020, Leonhard, C-301/18, EU:C:2020:427).

Vakuutuksenottajien oikeutetut edut, kaikkien vakuutettujen yhteiset edut ja niin vakuutuksenantajien kuin vakuutusalanakin oikeutetut edut on saatettava oikeudenmukaiseen ja asianmukaiseen tasapainoon. On tutkittava, onko tämä onnistunut Saksassa siitä, että rahat ovat olleet vakuutuksenantajan käytettävissä, maksettavan korvauksen osalta.

b) Bundesgerichtshofin (liittovaltion ylin tuomioistuin, Saksa) (jäljempänä myös BGH) vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan vakuutuksenottajalla on väittämis- ja todistustaakka voidakseen vaatia vakuutusyhtiön hänen vakuutusmaksuistaan tosiasiallisesti saamia hyötyjä. Sen mukaan vakuutuksenottajan on esitettävä tosiasiallisesti saatujen hyötyjen kertymä ja suuruus pitävästi ja tarvittaessa näytettävä ne toteen. Tässä yhteydessä vakuutuksenottajan on viitattava vakuutuksenantajan, jota vastaan kanne on nostettu, konkreettiseen tulokseen (tiivistetysti BGH:n tuomio 29.4.2020 - IV ZR 5/19, DE:BGH:2020:290420UIVZR5.19.0, 16 kohta).

Bundesgerichtshof on vuosien saatossa hylännyt kantajina olleiden kuluttajien useita laskentatapoja ja menetelmiä, joilla he ovat pyrkineet selvittämään itsenäisesti siitä, että rahat ovat olleet vakuutuksenantajan käytettävissä, maksettavan korvauksen, kuten lainsäädännössä edellytetään.

Saksan oikeuskäytännössä asetetut kriteerit edellyttävät vakuutuksenottajalta melko laajoja selvityksiä ja tosiseikkojen kattavaa esittämistä. Kuluttajan on nimittäin tarkoitus selvittää vakuutuksenantajansa ilmoituksista tai julkisista lähteistä, kuten vakuutuksenantajan julkaisemista vuosikertomuksista, tämän tulos ja esimerkiksi rahastovoitot ja rahaston ”suoriutuminen” ja käyttää näitä tietoja sitten kanteensa perustana (ks. BGH:n tuomio 11.11.2015 – IV ZR 513/14, 50 kohta ja Thüringer Oberlandesgerichtin tuomio 31.7.2020 – 4 U 1245/19, 67 kohta ja sitä seuraavat kohdat). Nämä vaatimukset ovat vakuutuksenottajien kannalta liiallisia. Voidaan olettaa, että he eivät tästä syystä vaadi oikeuksiaan.

Tämän vuoksi siihen, onko tämä oikeuskäytäntö tehokkuusperiaatteen mukainen, kohdistuu merkittäviä epäilyjä (ks. todistustaakasta kohtuuttomien sopimusehtojen osalta unionin tuomioistuimen tuomio 10.6.2021, BNP Paribas Personal Finance, C-776/19–C-782/19, EU:C:2021:470). Vakuutuksenottajalle kuluttajien suojelusta annetuilla direktiiveillä ja etenkin henkivakuutusdirektiiveillä annettujen oikeuksien käyttämisestä vaikeutettaneen liiallisesti, jos vakuutuksenottajalle asetetaan väittämis- ja todistustaakka hyötyjen osalta.

Joka tapauksessa silloin, kun kuluttaja tai yleisesti unionin oikeuden mukaan oikeutettu ei kykene esittämään näyttöä, koska asian kannalta merkitykselliset tiedot eivät ole hänen saatavillaan tai niiden saaminen on hankalaa, unionin oikeudessa vahvistettu tehokkuusperiaate johtaa todistustaakan keventämiseen tai jopa sen kääntämiseen (ks. myös unionin tuomioistuimen tuomio 4.6.2015, Faber, C-497/13, EU:C:2015:357). Siviiliprosessioikeuden perinteiset mekanismit, jotka perustuvat osapuolten muodolliseen yhdenvertaisuuteen ja actori incumbit probatio -periaatteeseen, osoittautuvat käsiteltävässä asiassa riittämättömiksi kuluttajan oikeuksien tehokkaan ja menestyksellisen täytäntöönpanon kannalta. Ei myöskään voida sivuuttaa sitä, että kuluttaja käyttää peruuttamisen yhteydessä oikeutta, joka edellyttää vakuutuksenantajan tekemää rikkomusta. Tästä syystä myös seuraamusnäkökohta voisi olla merkityksellinen.

c) Jos kuluttajalla on kuitenkin väittämis- ja todistustaakka, onko kuluttajalla siinä tapauksessa – sen vastapainona – tiedonsaantioikeuksia tai käytettävissään muita helpotuksia vakuutuksenantajaansa nähden?

Unionin oikeudessa yleisenä suuntauksena on, että vastapuolen on esitettävä todisteet (”disclosure”). Tämä pätee esimerkiksi kartelli- tai immateriaalioikeuteen (ks. myös kuluttajien yhteisten etujen suojaamiseksi nostettavista edustajakanteista ja direktiivin 2009/22/EY kumoamisesta 25.11.2020 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2020/1828 18 artikla).

Vakuutuksenottajan tiedonsaantioikeus vakuutuksenantajaan nähden voisi seurata kolmannen henkivakuutusdirektiivin 31 artiklan 1 kohdasta ja liitteestä. Julkisasiamies Sharpston katsoi, että kun kyseessä on henkivakuutus, johon liittyy sijoitustoimintaa koskeva osatekijä ja jossa sopimuksen perusteella saatavan edun suuruus riippuu vakuutusmaksun käyttötarkoituksista, vakuutuksenantaja on velvollinen ilmoittamaan vakuutuksenottajalle sopimusta edeltävänä aikana valintojen ohjaamiseksi – sopimusmuutosten osalta myös sopimuksen voimassaoloaikana –, mihin käyttötarkoituksiin vakuutusmaksu käytetään absoluuttisesti tai prosenttimääräisesti. Vakuutuksenottajalle on joka tapauksessa selvennettävä asiaa koskevat kriteerit (julkisasiamies Sharpstonin ratkaisuehdotus Nationale-Nederlanden Levensverzekering Mij, C-51/13, EU:C:2014:1921).

Jos vakuutuksenantajan on jo ennen sopimuksen tekemistä – sikäli kuin mahdollista – selvennettävä, mihin konkreettisiin käyttötarkoituksiin vakuutusmaksut käytetään absoluuttisesti tai prosenttimääräisesti, on mahdollista, että vakuutuksenantajan on sitäkin suuremmalla syyllä selvennettävä vakuutusmaksun konkreettista käyttöä sopimuksen tekemisen jälkeen, kun vakuutusmaksusta on saatu tosiasiallisia hyötyjä, jotta vakuutus sopimuksen kattava purkaminen on mahdollista.

2. Toinen ja kolmas ennakkoratkaisukysymys

Jos oikeus peruuttaa sopimus seuraa siitä, että peruuttamisoikeudesta ei ilmoitettu tai siitä ilmoitettiin virheellisesti taikka kuluttajalle ei annettu unionin oikeudessa vaadittavia tietoja, vakuutuksenantajat ja tuomioistuimet Saksassa turvautuvat lukuisissa tapauksissa **oikeudenmenetystä ja oikeuden väärinkäyttöä** koskeviin näkökohtiin, torjuakseen virheellisten tietojen perusteella vaadittavan vakuutus sopimuksen purkamisen tai esitettävät vahingonkorvausvaatimukset [– –] [viittaus oikeuskirjallisuuteen].

Bundesgerichtshofin mukaan peruuttamisoikeuteen ei voida vedota myöskään siinä tapauksessa, ettei peruuttamisoikeudesta ole ilmoitettu, useimmiten tosin siinä tapauksessa, että siitä on ilmoitettu virheellisesti, jos yksittäistapaukseen liittyy erityisen vakavia perusteita (ks. viimeksi BGH:n määräys 8.9.2021 – IV ZR 133/20, DE:BGH:2021:080921BIVZR133.20.0, 17 kohta; ks. myös BGH:n tuomio 10.2.2021 – IV ZR 32/20, DE:BGH:2021:100221UIVZR32.20.0, 17 kohta ja sitä seuraava kohta). Sama pätee puuttuviin tai virheellisiin kuluttajalle annettaviin tietoihin. Alemmat oikeusasteet katsovat varsin suurpiirteisesti kyseessä olevan tällainen poikkeustapaus.

Bundesgerichtshofin mielestä ilmeisestikin riittää, että vakuutuksenottajan menettely on objektiivisesti tarkasteltuna ristiriitaista: Vakuutuksenottaja jättää käyttämättä sopimuksenteon yhteydessä hänelle kuuluvaa ja tiedoksi annettua peruuttamisen määräaika ja maksaa säännöllisesti sovitut vakuutusmaksut. Tällä omaan etuun perustuvalla ja pitkään jatkuneella menettelyllä vakuutuksenottaja toimii ristiriitaisesti, jos hän myöhemmin väittää, ettei sopimusta ole koskaan

syntyntykään, ja vaatii vakuutusyrittäjästä, joka on voinut luottaa sopimuksen olemassaoloon, palauttamaan hänen maksamansa vakuutusmaksut. Oikeuden väärinkäyttöä koskeva väite ei joka tapauksessa edellytä vakuutuksenottajan vilpillistä aikomusta tai tuottamusta. Oikeudenhaltijan menettelyn on täytynyt ainoastaan synnyttää vastapuolella havaittavissa oleva, suojelun arvoinen luottamus tiettyyn asiain- tai oikeustilaan.

Tämä Bundesgerichtshofin tukeutuminen BGB:n 242 §:ään sisältyvään lojaliteettiperiaatteeseen vaikuttaa kuitenkin – pakottavan ja ensisijaisen – unionin oikeuden ja unionin tuomioistuimen asiaa koskevan oikeuskäytännön valossa ongelmalliselta [– –] [viittaus oikeuskirjallisuuteen].

Niissä oikeuden väärinkäyttöä koskevalle väitteelle asetetaan tiukat rajat, ja se edellyttää niiden mukaan erityistä perustelua. Unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan oikeuden väärinkäytön toteaminen edellyttää yleensä subjektiivista osatekijää (ks. vanhentumisajoista tuomio 10.6.2021, NP Paribas Personal Finance, C-776/19–C-782/19, EU:C:2021:470, 46 kohta; ks. lisäksi tuomio 19.12.2019, Rust-Hackner, C-355/18–C-357/18 ja C-479/18, EU:C:2019:1123, 69 kohta ja sitä seuraavat kohdat; ks. myös tuomio 19.12.2013, Endress, C-209/12, EU:C:2013:864, 27 kohta).

Kuluttajan on siten oltava tietoinen oikeuksistaan, toisin kuin käsiteltävässä asiassa. Kuluttajansuojan nimissä kuluttajan oikeuksien rajoittaminen ei tule kysymykseen (ks. unionin tuomioistuimen tuomio 9.9.2021, Volkswagen Bank, C-33/20, C-155/20 ja C-187/20, EU:C:2021:736).

Tällaista kuluttajansuojalähtöistä näkemystä puoltaa myös Euroopan unionin perusoikeuskirjan (jäljempänä perusoikeuskirja) 38 artikla, jolla on käsiteltävässä asiassa ainakin ennakkovaikutus. Perusoikeuskirjan 38 artiklassa vahvistetaan periaate, jonka mukaan unionin politiikoissa varmistetaan korkeatasoinen kuluttajansuoja. Siinä asetetaan siten optimointivaatimus. Perusoikeuskirjaa – ”supreme law of the land” ja ”living instrument” – voidaan soveltaa käsiteltävässä asiassa, eli se sitoo ja velvoittaa Euroopan unionia ja sen jäsenvaltioita (perusoikeuskirjan 51 artiklan 1 kohta). Unionin oikeuden – käsiteltävässä asiassa unionin laajuisesti määritetyn vakuutus-oikeuden – sovellettavuus merkitsee perusoikeuskirjassa taattujen perusoikeuksien sovellettavuutta ja on tälle edellytyksenä (unionin tuomioistuimen tuomio 26.2.2013, Åkerberg Fransson, C-617/10, EU:C:2013:105, 21 kohta).

Lisäksi kulutusluottosopimusten peruuttamiseen liittyvää oikeudenmenetystä ja oikeuden väärinkäyttöä koskevan unionin tuomioistuimen nykyisen oikeuskäytännön perusteita voitaneen soveltaa vakuutus-oikeuteen (ks. lähemmin unionin tuomioistuimen tuomio 9.9.2021, Volkswagen Bank, C-33/20, C-155/20 ja C-187/20, EU:C:2021:736).

Unionin tuomioistuin on todennut, että luotonantaja ei voi vedota oikeudenmenetykseen silloin, kun kuluttaja käyttää peruuttamisoikeuttaan siinä

tapauksessa, että jokin asianomaisessa direktiivissä vaadittavista maininnoista ei sisältynyt luottosopimukseen eikä sitä ole myöskään myöhemmin asianmukaisesti ilmoitettu, siitä riippumatta, oliko kyseinen kuluttaja tietämätön peruuttamisoikeudestaan, kun hän ei ollut vastuussa tästä tietämättömyydestä. Sama pätee oikeuden väärinkäyttöön vetoamiseen.

Ei ole nähtävissä mitään vakuuttavaa syytä siihen, ettei tätä oikeuskäytäntöä sovellettaisi myös vakuutusosoikeudessa.

Lopuksi viitataan Landgericht Erfurtin 30.12.2021 esittämään vastaavaan ennakkoratkaisupyyntöön ([– –] C-2/22), joka koski ns. vakuutusopimusmallia sekä oikeudenmenetykseen ja oikeuden väärinkäyttöön liittyviä ongelmia.

[– –]

TYÖASIAKIRJA